

# ادبیات عمومی و سیاسی

هفته‌لق سیاسی، علمی و ادبی غزته‌در

جلد : ۲

سنه : ۲ - ۲۳ محرم ۱۳۳۶ جمعه ایرتسی ۱۰ تشرین ثانی ۱۹۱۷ نومرو ۱۰ - ۴۱

## اجمال فکر

بر دقیقه لسانی و بر مضای فکری

Nation فرانسز - انگلیز - آلمان کله‌سی که « پرو و انسال » جه Natio, Nasion ؛ اسپانیولجه Nacion ؛ ای‌تالیانجه Nazione ؛ لاتینجه Nationem کله‌سی لاتینجه ده اولدینی کی تولد = Naissance و طبیعت = Nature ماده لرندن مشتقد. مشهور [لیتره] به کوره ( لغت ) تعریفی : « عینی قطعه اراضیده ساکن ، بر حکومته تابع و یا غیر تابع ، و آنلری عینی عرقدن ظن ایشدیره جک مرتبه ده ( همان ) مشترک منافع اسکیدن بری مالک انسانلرک مجموعی . . . » جلد ۳ ، صیفه ۶۹۱ . بیوک [ لازوس ] - جلد ۱۱ ، صیفه ۸۵۴ - ده شویله دیور : « عینی قطعه اراضیده ساکن ، عینی عرقه منسوب ، یا خود اوزون زماندن بری عینی منافع مالک ، عینی عرقه و طبایعه صاحب و علی الاکثر عینی لسانی متکلم انسانلرک مجموعی . . . » بوقوله کوره منشأده ( ملت ) ک تاریخی ( عائله ) نک تاریخیه برلشیر : Age patriarcal - بوبالا خره قبیله Tribu ویا کروه Horde . انقلاب ایتدی . بوحالندن ملت حاله وقوعبولان انقلاب پک یواش اولدی . ملت ، بر درجه مدنیت احراز ایتمش هیاته اطلاق اولنور . ملت تاریخی هانکی دورنده باشلادی ؛ بوجهت معلومیدر ؟ خیر ! الی آخره . . . ایتدی ، بو ( ناسیون ) کله سنک ترکیه ده - یا خود السنه اسلامیه ده مقابلی نه در ؟ ملتعی ؟ « ( المله ) میمک کسریله دین و شریعت اطلاق اولنور . املاک کتاب ماده سندن مأخوذدر . بقال مله ابراهیم خیرالملل ای شریعت و دینه اساسده زمخشری دیدی که مله طریق مسلوکه معناسنه در دین و شریعت شاهراه مستقیم اولغله آنکه تسمیه اولندی . » قاموس فیروز آبادی جلد ۳ ، صیفه ۳۵۲ « ملت = دین ، شریعت ( بزجه دین و ملت بر در ) بردینده بولونان جماعت ، کروه ( ملت اسلامیه ) بر مملکتده طوغان و یا خود ساکن اولان و بر حکومته تابع بولونان افرادک هیئت مجموعه سی مقامنده و فرانسزجه ( Nation ) « ناسیون » کله سی مقابلنده ( ملت ) و ( امت ) کله لرینی قولالایق طوغری اوله ماز . ( قاموس عثمانی ) نک ایکنجی جلدینک اونی سکزنجی صیفه سنده ( امت ) کله سی

اوزون مذاکرات جریان ایتش ایدده عاقبت ۱۹۱۲ تاریخده غلبه بیوک بریتانیاده قالمش و حقوق تصدیق اولمشدر. بو ائتلاف موجبجه انگلیز کیلری قنالدن کچمک ایچون آمریقا کیلرندن فضله بر رسم ویرمیور. حالبوکه شرائط متساویه اوزره آمریقا، هیچ بر وقت انگلتره نك رقابتنه مقاومت ایدده. سفائن انشاآتنه صرف اولتیق اوزره (قونغره) - یعنی پارلمنتو طرفندن تخصیص ایدیلن (۱) مبالغ جسمه نظر اعتباره آلتنججه، غلیان ملیدن بالاستفاده واشینغتون حکومتك پك مکمل تجاری بر قوه بحریه احضارینه کمال گرمیه چالیشدیغنی اعتراف ایتك لازمدر. بالاطبع بوقوت، انگلتره نك منافعه خدمت ایتك اوزره وجوده کلیور. اورته ده یالکز برقره نقطه قالیور: ژاپونیا. فقط تدابیر اتخاذهده پك ماهر اولان آمریقا سیاستی بوکاده چاره بوله بیلور. آچیق قیو قاعده سنك چینهده تطبیقنده اصرار ایتنه نك نه ازومی وار؟ وارسون ژاپونیا، چینهده - ویاسونك پلانلری بوزمامق شرطیه - ایستدیکی کبی حرکت ایتسون.

آمریقانك بو سیاست معروضه سی عقله حیرت بخش اولیور. آوروپا حکومتلری بویله واسع پلانلر ترتیبیه عجاب برکون بویله بر آوروپا اتحادینی ساحه امکانه ایصال ایدده بیلیرلرمی؟ ظن آیمه یز. چونکه انگلتره ایله آمریقا، دنیانك هر طرفنه زهر غیظ صاچان بو جهان حربی سایه سنده قورقدقلری بویله بر اتحادك اوگنه سد سدید چکمه موفیق اولدیور.

غایت قوی بر سیاسی دماغ طرفندن تخیل اولنان بورؤیالرك آمریقا ایچون حیز آرای حصول اولوب اولماسی، بریایسی لاتین عرقه منسوب اولان آمریقای جنوبی حکومتانك وضعیتلرینه متوقفدر.

دهوی وکیل معلم کریدی

احمد ساقی

(۱) صوك حساباته نظراً بو اوغورده شیمدیلك بر میلیار دولاردن فضله صرف ایدلشددر.

## خبرلق پاریس عرب و سیاست

[ ۳۱ تشرین اول — ۶ تشرین ثانی ۱۹۱۷ ]

مجلس ملینك کشادی - مختلف مملکتلرده وکلا تبدلاتی - جبهه لرده حرکات حربیه تشرین ثانینك برینه مصادف کچن پنجمینه کونی عثمانلی مجلس ملیسی، صورت معتاده ده، کشاد ایدلدی. مبعوثلریمز بوسنه ایله دردنجی دفعه در که، حرب عمومی ایچنده، ملنك وظیفه وکالتی ایفا ایچون طوبیانیورلر. کچن اوچ اجتماعده مبعوثلریمز، مملکتك کیریشدیکی معظم حربك ایجاباتنه اویدقلریخی کوسته رمشلرو - بعض مملکتلرده کورولدیکی کبی - حکومتك مساعی و فعالیتنه آنکل دکل، آهنگدار و ملایم بر خط حرکت طوتمشلردی. مجلس ملیمزك، اوچ سنه لك اجتماعاتنه نظراً، بو دوره اجتماعیه سنده ده، سکون وانتظام دائره سنده، کورولتوسمز و دغدغه سز بر شکل فعالیت اتخاذهده رک، حکومتجه مودوع قانونلر اوزرنده وظیفه صراقبه سنی ایفا ایدده چکنه امین اولابیلیرز.

آلك برنجی کونی ذات حضرت خلافت پناهی، عثمانلی مشیر اونیفورمه سی و قالپاق اکتسا ایتش اولدقلری حالده، مراسم مخصوصه ایله مجلس دائره سنی تشریف ونطق افتتاحیلریخی صدراعظم پاشایه

قراءت ابتدا یره رك مجلسی كشاد بویوردیلر . نطق هایون بلیغ ، وجیز وعین زمانده صریح ایدی .  
 کچن سنه دن بری سرزده ظهور اولان داخلی وخارجی وقایع صیرالانمش ایدی و «حرب عمومینك هریرده  
 تولید ایله دیکي مشکلات و مصائبدن مملکت مزده بالضروره متأثر اولمقده ایسه ده ملتزمك متخلق  
 اولدینی صبرو ثبات وتحمل وفدا کارلق ، وطنپرورلك حسیات وفضائلی قسم اعظمی موفقیتله کچیشدیرلش  
 اولان بو حیات ومیات مبارزه سنه صوکنه قدر دوام ایده جکمه ذره قدر شبهه بر اقادینی « درمیان  
 اولمقده ایدی . نطق افتتاحیده بالخاصه « حربك امور ومعاملات مالیه من اوزرینه اولان تأثیراتی  
 تعدیل ایچون اوغراشلمقده » اولدینی جهتله بوسنه مجلسه تزید وارداته متعلق تدابیری حاوی برطاقم  
 قانون لایحه لرینك تودیع ایدلدیکی بیلدیریلوردی . بزده بونقطه یی کمال اهمیتله قید ایده رز . حرب  
 عمومی نك ختامیه برابر باشلانجهق « عثمانلی ایمپراطورلغنك یکیدن اعمار وتقویه سی » امر معظمی  
 امور مالیه منزه استناد ایدیور . بونی کمال اعتنا ایله وهران درپیش ایتله یز .

بو هفته ظرفنده حادث اولان مسائل سیاسییه پك آزدر . آلمانیا ایمپراطورانی باش  
 وکالتنده ینه برتبدل واقع اولدی . اسبق باش وکیل دوکتور فون ( بهمان هولوغ ) بومقامده  
 پك چوق ، خانی ( میخائیلیس ) ایسه پك آز قالمش اولدی . ( بهمان - هولوغ ) آلمانیا ده  
 و بالخاصه پروسیاده اصلاحات مشروطیه یی حیز حصوله چیقارمق ایچون رأس کارده یکی بر رجل  
 سیاستك وجودینی مبرم کوردیکندن بو مقامدن چکیلش ایدی .

او کوندن بری فرقه لر آره سنده و ( رایخستاغ ) ده خیلی مناقشات اولدی . اکرک حقوق افرادك  
 تزید وتوسیی ، کرک حرب غایه لری مسائلی اذهان عمومییه یی خیلی مشغول ایتدی . دوکتور  
 ( میخائیلیس ) فرقه لرله ای بر تماس محافظه ایده مدیکندن ، باویه را رئیس نظاری غراف فون  
 ( هرتلینگ ) باش وکالت مقامنه اصعاد ایدلدی .

( هرتلینگ ) برآز اختیاردر . آنك ایچون اوده ، بیاناننده ، باش وکالتده موقه قاله جغنی  
 سولشدر . بو ذات اول بول برمتفکردر . عینی زمانده ده سیاسیوندندر . فلسفه و سیاستی  
 اسکیدن بری مزج ایده کلشدر . پك اوزون سنه لر دن بری باویه رانك مقدرات سیاسییه سنی اداره  
 ایدن بو ذات ، تدبیر واحتیاط ، اعتدال و سکینت ایله طائمشدر .

کچن هفته اسپانیاده ( داتو ) قابینه سنك استعفا سنی خبر ویرمشدك . برقاچ کون بحراندن  
 صوکره موسیو ( غارجیا پریره تو ) قابینه یی تشکیله موفق اولدی . بو ذاتك ائتلافه تمایلندن بحث  
 ایدیلورسه ده اسپانیانك بیطرفلغنی قطعاً محافظه ایده جکی محققدر . اسپانیاده اوردو وافکار عمومییه  
 بیطرفلق سیاستنده ثباتی آصردر .

ایتالیان بحرانه کلنجه : بوده موقتاً تسویه ایدلدی . سابق ( بوزه للی ) قابینه سی ارکانندن  
 ( اورلاندو ) یکی قابینه یی ، معهود خارجیه نظری ( سونینو ) داخل اولارق ، تشکیل ایتدی .  
 فقط بو قابینه ، علی العجله ، تهلکه استیلا مواجهه سنده تشکیل ایدلش اولدینی ایچون ، قوت ودوام  
 شانندن اولمایان قابینه لر دندر .

فرانسه ده احوال داخلیه ایی کیمه پور . هنوز ( بولو پاشا ) مسئله سی کبی جاسوسلق  
 و ذالتلری دوام اتمکده اولسون ، اوته طرفندن ده ضابطه پارسده و ولایانده واسع اختلال ترتیباتی ،  
 سلاح ده پولری وسائر کشف ایدیور . هر حالده فرانسه ده اختلال آشی پشمك اوزره دره

حرب صحنه لرندن اليوم اك مهمى ايتاليان جبهه سيدر . ۱۲ نجى ايزونزو محاربه سنك ايتاليانك باشنه آچدينى فلاكتك نسبتى ، سكر اون كونده اك بدبينانه تخمينلرى بيله كچدى . ( ايزونزو )  
 ( قارينتيا ) جبهه لرندن قوغولان ۶ - ۷ يوز بيك كشيلاك ايتاليان اوردوسى ، سكر ذوقوز  
 كونده ( تاليامنتو ) نهري بطاقلقلرينه دو كولاك ونهرك اوتنه طرفنه طرد ايدلك صورتيله پك  
 مدھش بر هرج صراج وفرار منظره سى . كوسته ردى ؛ ۲۰۰ بيكدن فضله اسير ، ۱۸۰۰ دن  
 فضله طوب ترك ايتدى . يعنى مقتول و مجروحلريله برابر موجود ذى روحك لا اقل يوزده  
 ۵۰ سنى و پك قيمتدار آغير و خفيف طويلرينك نصفى و لوازم سائر حربه سنكده صابق  
 وطاشيقله نوكنمز عظيم مقدارلرى دشمنلرينك الله براقدى . بورذيل وجين اوردو يالكز  
 ( تاليامنتو ) نك مجراى سفلاسى شرقنده بر نقطه ده ۶۰ بيك اسير ويردى كه حرب حاضرده بيله  
 بويله شيلرك مثلى كورولا مشدو .

متفقرير ( تاليامنتو ) بوينده ايكي اوچ كون قدر قالدقن صوكره نهري كچهرك تكرر  
 تعرضلنده ويورويشلرنده دوامه باشلاديلر . بو يورويش نرديه قدر دوام ايدجك ؟ ياقينده ( ترانت )  
 جبهه سنك شرق جنوبى قسمندن ، يعنى ( آزياغو ) - ( آرسيرهو ) نواحيسندن ده چاپراست بر  
 يعرضله اكال ايديله جكنى و ايتاليان اوردوسنى آرقه دن وياندن ووراجغنى قويا ظن ايتديكمز بو  
 دول متفقه تعرضى ، فكر مرضه ( پياوا ) نهرينى آشدقن و ( ونديك ) ي آلدقن صوكره ،  
 ( غاردا ) كوليله ( آدرياتيك ) دكرى آراسنده كى دار جبهه ده توقف ايدجكدر . چونكه آلمان  
 اركان حربه سنك دائما صاغلام و امين ايش كورمك ايسته ديكنى ، اوچ سنه لك تجربه لرله اوكرندك  
 ( آديچ ) نهري شمالنده كى بو ۸۰ كيلو مترولقى جبهه مدافعه يه پك صالحدر و بورايه قدر كلكله  
 ايتاليانك حيات ناحيه لرى اولان ( و نه چيا ) چكششمش ، ( بو ) حوضه سنى و ( لومبارديا ) تهديد  
 ايدلش اوليور كه بوده ايتاليايه فليج ويره جك كافى بر ضربه در . آرتقى ايتاليانلر « ايتاليا ايرره  
 ده نته » ده دكل ، كندى مملكتلرنده حرب ايدليكنى كوروب صاحى جان و دلاى ننى ايدجكلر ،  
 حتى بو اوغورده بلكه داخلى اختلال ده چيتماراجقلردر .

ائتلاف مملكتلرنده كى ايتاليا هزيمتنك تاثيراته كلنجه : بوده پك مظلم اولمشدر . پلانلرى آت  
 اوست اولان ، ايتاليايه معاونته قرار ويره ن ائتلاف اوردولرينك شيمدى غرب جبهه سندن قوت افزايله  
 ضعيفلامه لرى ضرورتى كورونمشدر . ائتلاف ، آنارشى ايچنده عاقل قالارق بو حاله سبت ويره ن  
 روسيه يه پك قيزيور . لكن چاره نه ؟ ائتلاف عسكر كوندرمكه باشلا ديسه ده وضعيت اوزرنده  
 مؤثر بر مقدارده عسكر يتشه بيلمه سى ايچون ده ابرايكى هفته كذرانى لازمدر . حالوكه ( و هرونا )  
 ( پادووا ) نواحيسنده ائتلاف قواى امداديه سيلاه ايتاليان احتياطلرى هنوز طويلانه دن ، ظن ايدجك  
 متفقرير منزل مقصوده ايريشه جكلردر .

ديكر جبهه لرده مهم برشى يوقدره . يالكز فرانسر جبهه سنده متفقرير ( شومنه دده دام ) ده  
 جبهه لرلى اصلاح ايچون عسكرلرى ، دشمنك خبرى اولمادن بر مقدار كرى چكديلر . بونكده  
 مدافعه يى تقويه دن باشقه بر تاثيرى يوقدر .

عثمانلى جبهه لرندن بالخاصه ( سينا ) جبهه سنده حرارتلى فعاليت حربه موجوددر . طرابلس  
 غربه ايتاليانلر مجاهدس و تورك قوتلرندن بر ضربه ده ايرهك طرابلس شهرى ايچنه طيقيلمشلردر .